

Motion till riksdagen

1987/88:Jo726

av Bertil Måbrink m. fl. (vpk)
om snabba åtgärder mot freoner

Mycket oroande forskningsrapporter visar att det livsviktiga ozonskiktet håller på att brytas ned. Om detta inte kan förhindras kommer effekterna att bli förödande för mänskligheten, natur och djurliv. Ozonskiktet skyddar allt liv från de ultraviolettera strålningarna.

Det har under det senaste året förts fram starka och väl underbyggda krav på att åtgärder nu måste vidtas för att snabbt få bort användningen av freoner i olika produktionsprocesser och andra användningsområden.

Vissa åtgärder har vidtagits från statsministerns sida. En nordisk plan har arbetats fram. I ett bredare internationellt perspektiv har vissa överenskommelser ingåtts.

Detta är naturligtvis bra, men inte tillräckligt. I budgetpropositionen bil. 16 redovisar statsrådet olika åtgärder som vidtagits. Följande sägs: Produktion och användning av CFC (freoner) skall i ett första steg frysas på 1986 års nivå senast efter ett år. I ett andra steg skall en minskning med 20 % genomföras senast år 1994. Efter ytterligare fem år skall minskningen uppgå till minst 50 %. För halonerna innebär beslutet en frysning på 1986 års nivå tre år efter avtalets ikraftträdande. Vad som här redovisas bygger på den Wien-konvention som Sverige undertecknade år 1985 och som skall träda i kraft år 1989.

Statsrådet anför vidare: De nordiska miljöministrarna kom i oktober 1987 överens om en gemensam nordisk plan för att minska användningen av CFC och andra ämnen som bryter ned ozon-skiktet. Fram till år 1991 skall användningen av dessa ämnen minska med 25 %.

De ambitioner som statsrådet har redovisat är alldeles för låga. Enligt Svenska naturskyddsföreningen måste minskningen av CFC-användningen/utsläppen i Sverige vara minst 75 % på fem år och inte den 25-procentiga minskning med 25 % fram till 1991 som föreslås.

På flera områden kan förbud införas mycket snart, till exempel inom viss förpackningsindustri. Likså kan SJ och vägverket avveckla sin användning av CFC-blåst extruderad polystyren tidigare än år 1992.

Det är också möjligt att redan nu ersätta CFC i värmepumpar, kylskåp och fryboxar med vätgas. Det arbetet måste inledas nu.

Vi är medvetna om att det inom ett fåtal områden för närvarande är tekniskt och ekonomiskt orimligt att väsentligt minska CFC-användningen. Därför är det av stor betydelse att större minskningar måste ske på annat håll

för att den totala minskningen skall bli tillfredsställande. Detta kan åstadkommas på de områden vi anfört.

En självklar åtgärd som bör gälla omgående är att ett förbud införs mot nyetablering av CFC-användande verksamhet.

För kontrollens skull är det också nödvändigt att existerande verksamheter där CFC-användning förekommer måste ha anmälningsplikt.

Industrins önskemål om att minskning av CFC-användning skall ske på frivillig väg måste tillbakavisas. Alltför många exempel visar på att den enda framkomliga vägen för att få bort CFC är lagstiftning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att minskningen av CFC-användningen skall uppgå till 75 % under en femårsperiod eller fram till 1994,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att redan nu ersätta CFC i värmepumpar, kyl- och frysskåp med vätgas,

3. att riksdagen beslutar om ett omedelbart förbud mot användning av CFC inom förpackningsindustrin,

4. att riksdagen hos regeringen begär att SJ och vägverket får i uppdrag att avveckla sin användning av CFC-blåst extruderad polystyren tidigare än år 1992,

5. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att nu existerande verksamheter där CFC-användning förekommer skall vara tillståndspliktiga,

6. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ett omedelbart förbud mot nyetablering av CFC-användande verksamheter.

Stockholm i januari 1988

Bertil Måbrink (vpk)

Viola Claesson (vpk)

Björn Samuelson (vpk)

Oswald Söderqvist (vpk)

Mot. 1987/88

Jo726